

Přílohy

Příloha č. 1: Platforma Nové antikapitalistické levice

Platforma Nové antikapitalistické levice

Hospodářská krize se nevyhnula ani České republice. Vládnoucí elity ukázaly, že jejich jediným receptem proti krizi jsou další útoky na postavení těch, kterým vládnou.

Levicové parlamentní strany, ČSSD a KSČM, ke kterým se obrací většina pracujících, selhávají na celé čáře. Odboroví předáci otálejí pustit se do boje.

Jasně se ukazuje potřeba alternativy – antikapitalistické organizace, která spojí pracující tak, aby dokázali obhájit své zájmy a našli skutečné řešení současné všeobecné krize.

1. PŘÍČINOU JE KAPITALISMUS

Je třeba se podívat pravdě do očí – hospodářská krize, bída ve třetím světě, války, ničení životního prostředí, nezaměstnanost, sociální vyloučení.... Ty nejhorší rysy současného světa jsou nedílnou součástí systému, ve kterém žijeme a o kterém nám říkali, že je tím nejlepším z možných. Jsou důsledkem toho, že se o výrobě (a o ostatních společenských otázkách) rozhoduje z hlediska zisků úzké menšiny, a ne potřeb většiny společnosti. Proto se ve svých snahách nemůžeme omezit na to, co je v rámci kapitalismu přijatelné. Naopak musíme tento rámec překračovat, musíme překonat kapitalismus. Jen sebeorganizací můžeme dospět ke svobodné společnosti.

2. NEJSME „SE ZAMĚSTNAVATELI NA JEDNÉ LODI“

Zájmy pracujících a zaměstnavatelů jsou v tomto systému naprosto protikladné. Za současné hospodářské krize se to ukazuje ostřeji než kdykoliv předtím v dobách růstu. Musíme vystupovat za zájmy těch, kdo se živí svou prací, a ne se snažit obě skupiny usmířit – za to vždy v praxi zaplatí pracující.

3. NESMÍME PLATIT ZA JEJICH KRIZI!

Říkají nám, že o zaplacení účtu za krizi se musíme podělit všichni, že jsme si žili nad poměry. Jak jsme mohli poctivou prací či docházením do škol krizi způsobit? Nijak. Jak jsme si mohli žít nad poměry, kdy část z nás má vyšší plat jen díky přesčasům a druhá část si nízké mzdy “dorovná” prací načerno nebo po brigádách? Nijak. Odmítáme přesouvání nákladů za krizi na pracující ve formě propouštění, snižování mezd, zhoršování pracovních podmínek apod.

Krize vychází z podstaty kapitalismu, a proto ať za její řešení platí ti, kdo z tohoto systému profitují. Krize zároveň ukázala nedostatečnost tržního hospodářství a nutnost jeho překročení.

Požadujeme:

- otevření účetnictví zaměstnancům a odborům v propouštějících nebo krachujících podnicích, jejich vyvlastnění a převedení pod kontrolu zaměstnanců
- rozdělení dostupné práce mezi všechny práceschopné bez ztráty na mzdě zkrácením pracovní doby
- vytvoření státního programu veřejných prací za slušnou mzdu k boji s masovou nezaměstnaností
- podstatné navýšení fondů na financování odborného studia a kvalifikačních kurzů pro nezaměstnané
- opětovné vyvlastnění strategických průmyslových odvětví (např. výroba a distribuce elektřiny, zpracování ropy, těžba uhlí, vodárenství, zbrojní průmysl) a finančního systému a jejich postavení pod kontrolu pracujících
- vyvlastnění všech v Česku podnikajících firem registrovaných v daňových rájích a zákaz nového podnikání takovýchto společností

4. NAŠE SÍLA JE V JEDNOTĚ

Může se zdát, že proti koncernům, bankám a jejich vládám jsme bezmocní. Není tomu tak – pracující mají na prosazení svých zájmů sílu. Spočívá v tom, že jsme tvůrci veškerého bohatství společnosti. To ale na povrch vychází až při organizované akci. Masové demonstrace a hlavně stávky a okupace podniků zasáhnou bohaté tam, kde je to nejvíc bolí – na jejich kontech. Jen to je může přinutit sklonit hlavu a ustoupit. Skutečné rozhodování totiž neprobíhá v parlamentu, ale ve správních radách bank a korporací na straně jedné a prostřednictvím stávek a masových akcí v ulicích na straně naší.

Odbory vznikly proto, aby organizovaly pracující k obraně jejich ekonomických zájmů. Současné odbory však tuto funkci plní velmi nedostatečně. Aby taky ne, když jejich vedení otevřeně prohlašuje, že jsme se zaměstnavateli na jedné lodi. Akci, a to ještě jen symbolickou, uspořádají jen když je nejhůř, a proto nedokázaly zabránit přijetí reforem vlády ODS či Janotova balíčku ani přenášení nákladů krize na pracující.

Tento stav se musí změnit. Vedení odborů musí vyslyšet požadavky těch, které má zastupovat. Ale k tomu je potřeba tlaku zdola. Odbory musí projít radikální demokratizací – o tom co chtějí, jak to chtějí prosadit a kdy, ať rozhodují samotní odboráři na pravidelných schůzkách svých základních organizací. Vedení a zástupci ve vyjednávání se zaměstnavateli a státem musejí být demokraticky voleni řadovými odboráři a být jim odpovědní včetně možnosti okamžitého odvolání, nesmí pobírat víc, než je průměrný příjem těch, které zastupují. Tato vyjednávání ať jsou veřejná, abychom věděli, zda byly naše zájmy hájeny dostatečně.

Chceme organizovat ty odboráře, kteří chtějí tak jako my změnit odbory ve skutečný nástroj pracujících.

5. ŽÁDNÝ PROSTOR FAŠISMU

Protidělnické reformy vlády ODS a nástup hospodářské krize vytvořily příznivou situaci pro rozvoj fašistických hnutí. Masám zoufalým ze své zhoršující se životní situace nabízejí rádoby radikální řešení, přičemž svádějí vinu za problémy současného systému na ty nejslabší – utlačované menšiny.

Kdekoli se fašisté v minulosti stali významnou silou, byla jejich terčem nezávislá organizovanost pracujících, proti které používali metod občanské války. Nesmíme připustit byť jen možnost opakování takového scénáře – boj proti fašismu je jedním z našich nejvýznamnějších úkolů a budeme se snažit jej přenést do hnutí pracujících.

Otevřeně neonacistické organizace a jejich zastřešující strana, demagogicky nazvaná Dělnická, využívají všech možností, aby šířily jed nenávisti vůči čemukoli odlišnému. Usilujeme o vytvoření masového antifašistického hnutí, které neonacistům ukáže, že nestojí o jejich „řešení“ a vykáže je z ulic, škol i pracovišť. Že fašisté nezůstávají u slovního štvání, jsme mohli vidět v Janově a při dalších pokusech o pogrom, při vražedných žhářských útocích, fyzických napadáních, končících bohužel až příliš často smrtí. Proto v oblastech, kde hrozí fašistické útoky, je třeba spolu s ohrožovanými menšinami, zejména Romy, organizovat sebeobrané skupiny.

6. ZASTAVME DISKRIMINACI

Dělat obětní beránky z menšin není jen doménou fašistů, ale běžnou praxí parlamentních stran. Ke své ostudě se k tomu často, zvláště pokud jde o zahraniční dělníky, propůjčuje i parlamentní levice. Tato politika oslabuje jednotu pracujících a tím i jejich kolektivní sílu. Krom toho odvádí pozornost od skutečných viníků palčivých problémů – nezaměstnanosti, neutěšené bytové situace a mnohých dalších.

Jednoznačně odsuzujeme jakékoli znevýhodňování, ať už v zaměstnání, v přístupu ke službám nebo ve společnosti vůbec, na základě rasy, národnosti, pohlaví, zdravotního postižení, věku, sexuální orientace, přesvědčení, politické příslušnosti atd. Odmítáme odsouvání jakýchkoli skupin na okraj společnosti. Naopak, úkolem vyspělé společnosti je každého plně integrovat mezi majoritu.

K překonání rozdělení pracujících kvůli předsudkům panujícím ve společnosti je třeba bojovat za stejné pracovní podmínky pro všechny dělníky bez ohledu na jejich etnický původ i na způsob zaměstnávání (agenturní zaměstnanci, brigádníci) a stavět se za práva utlačovaných. Odbory se musejí zaměřit na organizování menšinových zaměstnanců v zájmu zlepšení jejich postavení a jednoty námezdně pracujících.

7. CHRAŇME NAŠE ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Současný systém založený na výrobě pro zisk nenechává prostor pro ochranu životního prostředí. Kapitalistické společnosti považují investice do této sféry za zbytečné, a jen svou činností pomalu ale jistě činí naši planetu neobyvatelnou. Čas od času deklarované snahy světových vládnoucích elit o ochranu životního prostředí či zastavení klimatických změn se v minulosti vždy zvrhly ve frašku nebo kšeftování s ekologií. Přednost mají zájmy jejich korporací.

Následky znečišťování životního prostředí je bezprostředně ohrožována ona chudší většina obyvatel planety. Rok od roku častější přírodní katastrofy neberou životy, bydlení a živobytí bankéřům či akcionářům ropných korporací, ale statisícům obyčejných lidí.

Proto je v životním zájmu pracujících a sociálně slabých chránit své životní prostředí a stavět se proti jeho ničení velkými znečišťovateli. Prosazujeme zpřísnění ekologických norem výroby – od sankcí za jejich nedodržování až po vyvlastnění.

8. PROTI VLÁDNÍM ÚTOKŮM, ZA VEŘEJNÉ SLUŽBY

Nebezpečím nejsou jen kroky zaměstnavatelů. Další útoky (na výtěžky jako sociální systém, zákoník práce, veřejné služby či příjmy) přicházejí ze strany vlády a jí prosazovaných zákonů. Zářným příkladem je nedávno schválený Janotův balíček, představující v novodobé historii ČR nevídanou sumu škrtů v sociální sféře. Na takové útoky bychom měli odpovědět generální stávkou a místo úlev bohatým a škrtů v sociální sféře požadovat:

- Zvýšení minimální mzdy, důchodu a životního stipendia
- Zásadní zvýšení platů ve veřejném sektoru, žádné propouštění a úspory na úkor služeb, žádnou privatizaci a oddělování pomocných služeb z veřejného sektoru (tzv. outsourcing)
- zrušení současné absurdní daňové degresivity a zavedení progresivní daně z příjmů fyzických osob a zrušení stropů pro platby pojištění
- zvýšení daní z příjmu právnických osob a zrušení veškerých subvencí a podpor nadnárodnímu kapitálu
- veřejný audit pod kontrolou zástupců pracujících zaměřený na prověření všech státních zakázek soukromým firmám
- rozšíření veřejných služeb, odmítnutí školného a zrušení tzv. regulačních poplatků (fakticky daně za léky a zdravotní péči) ve zdravotnictví na centrální úrovni
- Žádnou důchodovou reformu, která jen uvolní peníze pro spekulace pojišťoven a bank, zachování průběžného financování důchodů a opětovné snížení základní věkové hranice pro odchod do důchodu na 60 let.
- Bydlení pro všechny! Za státní program výstavby obecních nájemních bytů a obnovy fondu bydlení. Ne! privatizaci bytů a domů, ne zvyšování nájemného a cen služeb spojených s bydlením.
- Bezplatné zdravotnictví. Žádné posilování tržních principů ve zdravotnictví - ani privatizaci, ani zavírání nemocnic, jednotlivých oddělení a služeb. Zdravotníky a pacienty demokraticky kontrolovaný centrální systém financování zdravotní péče, státní monopol na výrobu, dovoz a distribuci léků a lékařských přístrojů! Žádné zvyšování spoluúčasti pacientů!
- Kvalitní, všem dostupné veřejné bezplatné školství - žádné školné na všech typech škol; nejméně minimální mzdu učňům a studentům za produktivní práci na praxích; žádné zavírání škol; moderní a dobře vybavené učebny; důstojné platy učitelů a dalšího školního personálu.

9. PROTI VÁLKÁM A MILITARISMU

Globální kapitalismus je založený na rozdělení světa na sféry vlivu nejsilnějšími zeměmi a bloky. Mít větší zisk než konkurence znamená tyto oblasti rozšiřovat, s cílem ovládnout nové trhy, strategické nerostné suroviny či levnou pracovní sílu. To však vyvolává napětí a války a následné okupace. Úkolem pracujících po celém světě je stavět se proti těmto dobovačným válkám i proti militaristickým projektům (jako např. americká vojenská základna v ČR), a proto jsme připraveni podkopávat válečné úsilí i za cenu porážky vlastní země. Požadujeme okamžité stažení českých jednotek ze všech zahraničních misí a vystoupení ČR z NATO.

10. BRAŇME NAŠE OBČANSKÉ SVOBODY

V roce 1989 byla jedním z hlavních slibů nastupující elity demokracie. Mezitím jsme se dozvěděli, že v zásadních otázkách je omezena na vhození hlasovacího lístku do volební urny jednou za čtyři roky, ale že v každém případě končí přede dveřmi do zaměstnání či školy. Pozitivní změnou bylo, že se můžeme sdružovat, scházet a protestovat.

Ale i to je pro naše vládcy příliš – pod nejrůznějšími záminkami, ať už to je v souvislosti s bojem proti terorismu nebo v současné době zdůrazňovaným bojem proti „extremismu“, jsou postupně vykrádána i ta nejzákladnější demokratická práva, jako je svoboda shromažďování a slova, zvětšují se pravomoci policie a jsme stále více špiclováni pohledem všudypřítomných kamer. Ať už je záminka pro zavedení těchto nedemokratických opatření jakákoli, dříve či později budou státem použity proti pracujícím hájícím svá práva nebo proti hnutím bojujícím za pokrokové požadavky (protiválečné hnutí, antifašisté, hnutí za práva utlačovaných). Proto se musíme jakémukoliv oklešťování demokratických práv postavit!

Jednou ze skupin, která trpí za současného systému specifickými formami útlaku, je mládež, sociálně závislá na rodičích a bez demokratických práv. Proto po celém světě stojí mládež v předních liniích odporu v boji za budoucnost bez bídy, útlaku a vykořisťování, za změnu společnosti.

- Žádné policejní, úřední a školní represe a šikanování projevů nezávislých postojů, nezávislé kultury a odlišného, nenásilného životního stylu
- Volební právo od 15 let a pro všechny s trvalým a přechodným pobytem (přistěhovalce, zahraniční zaměstnance a studenty, atd.)

11. ZA NEZÁVISLÉ POLITICKÉ ZASTOUPENÍ PRACUJÍCÍCH

Boj za zájmy námezdně pracujících nemůže být veden jen na ekonomické úrovni. Na prosazování politických požadavků vůči státnímu aparátu sloužícímu zaměstnavatelům potřebujeme politický nástroj. Zájmy jednotlivých společenských skupin jsou v dnešním systému reprezentovány politickými stranami. Strana, která by skutky reprezentovala zájmy pracujících a byla by zcela nezávislá na zaměstnavatelích, však v Česku není. Proto bude veškerá naše činnost do plného vzniku nové organizace i po něm směřovat k jejímu vytvoření. Tato nová strana by nebyla zaměřena na získání křesel v parlamentu nebo na radnicích, protože skutečná moc ve společnosti leží jinde. Odmítáme jít cestou parlamentarismu tak jako současné strany. Místo toho budeme budovat akční hnutí na pracovištích, na školách, atd.

12. ZA SKUTEČNÝ SOCIALISMUS

Rozhodně nechceme návrat k policejnímu režimu, který zde panoval před rokem 1989. Ten byl sice založený na vyvlastnění výrobních prostředků, ale naprosto mu chyběl základní předpoklad socialismu – dělnická demokracie. Rozhodovala úzká skupina byrokratů – a to tak, aby se udržela v sedle. Bez demokracie se stnulý systém centrálního plánování nemohl nezhroutit.

My si oproti tomu představujeme socialismus jako systém založený na demokratické a rovné diskusi a rozhodování o všech záležitostech společnosti, včetně a zejména toho, jak a kam bude směřováno využívání zespolečenštěné výroby. Jsme přesvědčeni, že toho nemůže být dosaženo postupnými reformami kapitalismu a vylepšováním krok po kroku, jak o to „usilují“ již po více než století strany sociálnědemokratického typu. Proto bojujeme za vytvoření nové antikapitalistické strany.

Příloha č. 2: Rozhovor s představiteli Levé perspektivy

Rozhovor s představiteli Levé perspektivy

Tento rozhovor byl uskutečněn v květnu 2014. Členové hnutí se kvůli své pracovní vytíženosti rozhodli pro rozhovor písemnou, nikoliv ústní formou. Za hnutí komunikoval Petr Břeň, odpovědi jsou však kolektivním dílem. Otázky označuji svými iniciálami a jsou tučně, odpovědi označuji zkratkou LP a jsou běžným fontem. Poznámky pod čarou, které jsou značené čísly, jsou původní, posílal jsem je s otázkami, aby členové hnutí věděli, na který jejich článek se odvolávám. Pouze poznámka pod čarou značená písmenem *i* je dodatečná. Nadpisy jsou též původní.

Ústavní systém

MZ: Odmítáte se stát registrovanou politickou stranou a kritizujete zavedené české levicové strany. Jakým způsobem by tedy měly být realizovány vaše požadavky, jako změna systému reprezentace občanů (na radikální přímou demokracii) či vyvlastnění klíčových odvětví?

LP: Odmítnutí stát se registrovanou politickou stranou vzešlo zejména z toho, že tu po podobném projektu nebyla společenská poptávka. K registraci jsme už byli poměrně blízko, ale zrovna v té době jsme pozorovali, že v projektu strany není ochotno se trvale angažovat větší množství aktivistů a formát občanského sdružení jsme zvolili, protože je to společensky průchodnější. Chceme působit svými názory na občanskou společnost i existující strany a organizace. Pro vyvlastnění klíčových odvětví dnes ve společnosti není relevantní síla, která by ho umožnila. Je třeba se angažovat hlavně na obranu sociálně slabých a vyloučených.

MZ: Jak hodnotíte Ústavu ČR? Změnili byste ji, či rovnou nahradili novým dokumentem? Jak hodnotíte Listinu základních práv a svobod? Rozšířili byste ji, změnil?

LP: Jsme pro posílení sociálních a environmentálních práv. Je otázka, zda by v tomto ohledu mělo dojít ke změně ústavního pořádku. Domníváme se, že životní podmínky lidí vycházejí zejména ze společensko-ekonomické situace a řadu práv, která jsou občanům formálně garantována, se nedaří naplňovat. Změny ústavního pořádku by v tomto ohledu nemusely pomoci, je lepší soustředit se na tu společensko-ekonomickou situaci.

MZ: Proč považujete Senát za nedemokratickou instituci¹? Myslíte, že je většinový systém tak špatný? Například Venezuela, kterou chválíte, částečně většinový systém (smíšený s poměrným) používá. Taktéž kritizujete vyšší věkovou hranici pro pasivní právo, je to opět natolik nedemokratický prvek?

LP: Venezuela má především více pilířů moci, které se navzájem kontrolují, než většina ostatních právních systémů. To však neznamená, že tamní systém považujeme za ideální. Věková hranice by měla být stejná pro pasivní i aktivní volební právo do všech volitelných institucí.

MZ: Stavíte se za přímou demokracii. Domníváte se, že může fungovat i ve velmi velké skupině lidí, kterou představuje stát? Odmítáte domněnku Platóna či otců zakladatelů USA, že přímá demokracie by mohla fungovat jen v malých komunitách?

Ano, může. Tam, kde je technicky nemožné o tématu rozhodovat přímo, jsme pro systém delegátů. Domníváme se, že velikost komunity na to nemá jiný vliv, než že může způsobit technickou náročnost provedení přímé volby.

Hospodářství

MZ: Vydali jste brožury k dopravě, duševnímu vlastnictví a k zdravotnictví. Proč jste nezveřejnili rovněž systematičtější a obsírnější shrnutí svých pohledů na ekonomiku?

LP: Po většinu času existence NAL jsme se soustředili na získávání nových aktivistů, u nichž se ucelené pohledy na ekonomiku do určité míry lišily. Debata, z níž by vzešly ucelenější teze v tomto ohledu, nestihla doběhnout do konce.

MZ: V Platformě jednoznačně kritizujete kapitalismus a říkáte, že zaměstnavatelé a zaměstnanci mají protichůdné a nesmiřitelný zájmy, ale ve svých brožurách hovoříte o vyvlastnění pouze některých podniků. Nechali byste některé v soukromých rukách? Jste pro zachování např. živnostenského podnikání (vím, že živnostník není podnik, ale podnikající fyzická osoba, nicméně mám teď na mysli soukromé podnikání jako takové bez ohledu na právní formu)? Co si myslíte o hierarchii vlastnictví, jak jej znalo např. naše předrevoluční občanské právo (státní, družstevní, osobní)?

LP: Nejsme pro vyvlastnění veškerého soukromého podnikání za každou cenu. Domníváme se, že zájmy živnostníků jsou ambivalentní, u těch menších jsou často bližší zájmům pracujících než zájmům kapitálu. Družstevní vlastnictví podporujeme. Státní též, pokud to bude znamenat, že bude podnik pod demokratickou kontrolou pracujících (v současnosti tomu tak není, viz ČEZ atd.).

¹ Narážím tím na článek „Dejme kritickou podporu Jiřímu Dienstbierovi“, který je signovaný přímo NAL (tedy by měl odrážet názor celého hnutí).

MZ: Podporujete nepodmíněný základní příjem. Nedomníváte se, že by měl demotivační účinky? Není v rozporu s Marxovým heslem „Od každého dle jeho možností, každému dle jeho potřeb!“?

LP: Nedomníváme. Naopak, podle nás je s tímto heslem v souladu. Dostatečně vysoký NZP může naplňovat potřeby každého. Je to samozřejmě ale jen jeden z aspektů, sám o sobě nestačí.

MZ: Jste pro zavedení centrálně plánovaného hospodářství, jaké bylo před rokem 1989? V Platformě hovoříte poměrně obecně o „zespolečenštění výroby“.

LP: Na jiném místě platformy hovoříme o minulém režimu jako o policejně-byrokratickém. Domníváme se, že zespolečenštění výroby by mělo vést k jejímu podřízení demokratické kontrole pracujících, nikoliv úzkému byrokratickému aparátu.

MZ: Jak byste chtěli dosáhnout zlepšení postavení znevýhodněných skupin (ženy, etnické menšiny, přistěhovalci atp.)? Podporujete afirmativní akci („pozitivní diskriminaci“)?

LP: Různá postavení menšin vnímáme jako nástroj kapitálu k rozeštvávání různých skupin obyvatel proti sobě. K úplnému odstranění jejich znevýhodnění nemůže dojít bez změny ekonomických podmínek, to se ale nijak nevyklučuje s pomocí znevýhodněným a podporou akcí majících za cíl zlepšení jejich postavení za podmínek stávajících.

Právo a justice

MZ: Jaký máte názor na nový občanský zákoník?

(bez odpovědi, pozn. MZ)

MZ: Jaký pohled máte na trestní právo, jaká by měla být jeho úloha ve společnosti? Má zločince spíše trestat nebo napravovat? Podporujete trest smrti? Byli byste pro alternativní tresty, které se používají zejména ve Skandinávii (domácí vězení aj.)?

LP: Řada lidí se dopouští trestných činů v souvislosti se svým neutěšeným postavením ve společnosti. Domníváme se, že ve spravedlivěji uspořádané společnosti by zločinu výrazně ubylo. (Ostatně nejvíce vězňů je tam, kde je největší rozevření sociálních nůžek.) Zločince by mělo trestní právo spíše napravovat než trestat, jsme proti trestu smrti. Alternativní tresty jsou jistě lepší než vězení, které v mnoha případech zločinnost spíše reprodukuje.

MZ: Jak by měla fungovat justice, jste pro zachování profesionálního soudnictví, nebo by mělo dojít k jeho zlidovění?

LP: To je složitá otázka a závisí na tom, jak moc je společnost vyvinutá. V současné době by přílišné zlidovění soudnictví mohlo vést k populistickým, médií

přiživovaným honům na čarodejnice. V dlouhodobé perspektivě však může přispět k demokratizaci soudnictví a odstranění korupce.

Mezinárodní politika

MZ: Na vašich stránkách se příliš nevyjadřujete k třetímu světu, snad s výjimkou Latinské Ameriky. Souhlasíte s tvrzením, že Západ vykořisťuje africké či asijské země?

LP: Spíše se domníváme, že kapitál vykořisťuje práci, ať už v prvním nebo ve třetím světě. Odpovědnost impérií a bývalých koloniálních mocností za horší situaci ve třetím světě je zřejmá.

MZ: Kritizujete NATO, ale také třeba Rusko za nedodržování lidských práv (Pussy Riot, zákony proti homosexuálům). Na koho by se tedy měla orientovat zahraniční politika ČR? Odmítáte tvrzení, že NATO tvoří expanzivnímu Rusku protiváhu?

LP: Jde především o to, aby se ve všech částech světa dostaly k moci pokrokové síly, které budou mít zájem spolupracovat, nikoliv vyvolávat konflikty. Západ považujeme za podobně, ne-li více expanzivní než Rusko.

MZ: Převzali jste článek ukrajinské marxistické organizace Borotba, která požaduje socialistickou Ukrajinu, nezávislou jak na Západu, tak na Rusku. Může ale být Ukrajina neutrální, když v ní má Rusko evidentní mocenské zájmy? Na koho by se Ukrajina měla orientovat?

LP: Evidentní mocenské zájmy na Ukrajině má i Západ. Právní divize tamních plynáren je pod kontrolou Roberta Huntera Bidena, který je právním zástupcem Boies, Schiller & Flexner LLP, národní právní kanceláře se sídlem v New Yorku, která se zabývala případy včetně „Bush vs. Gore“ a „USA vs. Microsoft“ Ukrajina by se měla orientovat především na zájmy svých obyvatel (a ne oligarchů), ať už jsou prozápadní, proruští nebo neutrální.

MZ: Jak se díváte na asijské levicové režimy, ČLR a KLTR? Je ještě Čína komunistická?

LP: Ani ČLR, ani KLTR nepovažujeme za levicové režimy. V Číně je kapitalismus (směs státního a neoliberálního), v KLTR spíše feudalismus (doktrína ču-čche už z marxismu nic neobsahuje). V obou zemích je oficiální ideologie silně nacionalistická.

Dějiny

MZ: Chápete vznik ČSR v roce 1918 kladně nebo byste jako část tehdejší české sociální demokracie upřednostňovali reformu Rakouska? Nebylo by v takovém soustátí jednodušší například soužití národnostních menšin?

LP: Řečeno s nadsázkou – to už je dneska jedno:). Vznik ČSR byl doprovázen na svou dobu velmi progresivními ideály, které se však příliš nepodařilo naplnit (viz střílení do stávkujících atd.). Ve většině (resp. ve všech) nástupnických zemích Rakouska-Uherska však byla situace ještě horší, o možnosti nějaké socialistické federace v té době pochybujeme.

MZ: Kritizujete gottwaldovský režim, ale zároveň označujete události roku 1948 za vůli lidu. Jaký vývoj by podle vás byl nejlepší pro Československo v době třetí republiky (se všemi dobovými reáliemi – stalinistická KSČ, řízená z Moskvy, košický program, Národní fronta atp.)? Jakou ze čtyř stran NF byste v roce 1946 podpořili? Jak se díváte na ČSSD pod vedení Zdeňka Fierlingera?

LP: Kritika gottwaldovského režimu není nijak v rozporu s tezí, že ve své době vzešel z vůle lidu. Na konkrétní otázky z období 1945-48 se naše názory různí (máme ve svých řadách lidi m.j. z ČSSD i KSČM).

MZ: Jak vnímáte 21. srpen 1968? Kritizujete normalizaci, ale přímo k okupaci jsem vaše vyjádření nenašel. Považujete Pražské jaro za nejtřastnější období našich dějin? Jak se měl podle vás v tom roce dále ubírat vývoj (politicky, hospodářsky, z hlediska zahraničněpolitické orientace ČSSR), identifikujete se s tehdejšími reformními komunisty?

LP: Ditto.

MZ: Pavel Mladý považuje teorii o tom, že Sametovou revoluci vyvolali agenti západních mocností, za ubohou², a naopak ji považuje za vůli lidu, Prokop Haken se této teorie zastává³. Rozumím tomu, že uznáváte názorovou pluralitu uvnitř hnutí, nejsou ale takto velké rozpory odrazující pro vaše potencionální sympatizanty, kteří nepochybně názor na minulou dobu a revoluci mají? Jaký je většinový názor ve vašem hnutí?

LP: Inu, v dnešní době je nutná spolupráce i mezi lidmi s takto rozdílnými názory. Většinový názor by byl asi takový, že neschvalujeme ani současný, ani minulý režim, a rozhodnout se, který byl větší/menší zlo, se úplně nedá. Jak v čem.

² Článek „Jak Gottwaldův duch občas stále straší“.

³ Článek „17. listopad proti fašismu, rasismu a kapitalismu.“

MZ: Byl minulý režim lepší, než ten současný, i přes nesvobodu, o které mluvíte přímo ve vaší Platformě? Souhlasil by zbytek hnutí s Hakenovým¹ názorem, že dnešní doba je „mnohem totalitnější než ta minulá“?

LP: Ditto. V něčem jistě totalitnější je. Zda obecně, na tom se neshodneme.

Vztah k jiným politickým subjektům

MZ: Kritizovali jste část KSČM za inklinaci ke Gottwaldovi, ale zároveň jste nechali Martu Semelovou publikovat článek na svých stránkách (o vzdělávání). Není to trochu paradoxní?

LP: Paradoxní by bylo, kdybychom publikovali článek Marty Semelové, inklinující ke Gottwaldovi. Vedli jsme poměrně dlouhou diskusi o tom, zda její články publikovat vůbec. Došli jsme k závěru, že když se jedná o téma, které je aktuální a s glorifikací minulého režimu nesouvisí, tak v tom není nepřekonatelný problém. Usoudili jsme ale, že by články těchto autorů a autorek neměly na našem webu dominovat.

MZ: KSČM je zavedená strana s disciplinovanou a silnou voličskou základnou. Pokud nejste spokojeni z různých důvodů s jejím programem, nebylo by nejúčinnější do ní hromadně vstoupit a snažit se zaujmout její voliče?

LP: Na toto se opět názory různí. KSČM je vnitřně značně zkonstatělá a nepružná, vnitřní disent tam už existuje, ale moc toho nezmůže. Někteří z nás považují za perspektivní entryismus do ČSSD, jiní o jeho smyslu pochybují.

MZ: Vyjádřili jste se vícekrát ke KSČM a ČSSD. Jak vnímáte třeba středolevou a liberální Stranu zelených (vím, že vaše člena Andrea Cerqueirová je předsedkyní SZ na Praze 21)? A co ANO2011, představuje alespoň pozitivní změnu oproti ODS, TOP09 a LIDEM? Jsou kromě KSČM nějaké registrované strany, s kterými spolupracujete?

LP: Stranu zelených vnímáme dosti ambivalentně. Kromě Andrey Cerqueirové tam vidíme řadu dalších pokrokově smýšlejících lidí (Stropnický ml., Škabraha..), jako celek je ale pro nás pod Liškovým vedením nepřijatelná (ve smyslu že bychom našim sympatizantům doporučovali ji volit), domníváme se, že environmentální témata jsou neoddelitelná od sociálních a ti, co je elitářsky oddělovat chtějí, by měli odejít za Bursíkem.

ANO2011 nepodporujeme a považujeme za selhání demokracie, že se mu povedlo přetáhnout tolik hlasů levice a středu (Babiš se ostatně přímo vyjádřil, že se mu povedlo splnit cíl, jímž bylo zabránit vítězství levice). Nicméně po vládě Kalouska a Nečase to snad nemůže být ještě horší.

Na úrovni politických stran jako celků nespolečně spolupracujeme se žádnou. Spolupracujeme s jednotlivci z KSČM, ČSSD a Strany zelených (a v rámci SPaSu ještě s jednotlivci z SDS).

MZ: Spolupracujete se Socialistickou organizací pracujících, Socialistickou alternativou Budoucnost, s Revoluční internacionalistickou organizací (RIO) či s Komunistickým svazem mládeže?

LP: SOP byla předchůdkyní NAL, SAB pokud víme už nevyvíjí žádné aktivity, RIO zaniklo v osobních sporech svých členů, a co se týče KSM, dělí nás jednak ideové rozdíly (nekritická podpora minulého režimu), jednak špatná osobní zkušenost s jeho jednotlivými členy.

Vaše hnutí

MZ: Proč jste postupně transformovali NAL v LP? Podle politologů byl NAL poměrně úspěšný subjekt, jméno vaší organizace bylo v levicových kruzích jistě relativně známé, občas o vás psaly Haló noviny, účastnili jste se mnoha akcí, známé byly i vaše kempy... . Máte v plánu letos kemp opět pořádat?

LP: To jsem zmiňoval už na začátku. Projekt strany narazil na omezenou ochotu lidí se do něj zapojovat. Forma občanského sdružení je v dnešním protistranickém diskursu společensky přijatelnější. Proč nepřiznat, že určitou roli sehrál i psychologický dopad červené vs. zelené barvy. Antikapitalistické kempy pořádáme nadále.

Politická filozofie

MZ: Kteří političtí myslitelé vás inspirovali? Je vám sympatický L. D. Trockij? Hlásíte se k gramscianismu a frankfurtské škole? Sympatizujete s anarchokomunismem?

LP: Toto se bude opravdu lišit člověk od člověka. Jsou mezi námi příznivci jak Trockého, tak Gramsciho, tak neomarxistů. A nevyklučuje se to – přínos každého z těchto směrů je v něčem jiném. Domníváme se, že sektářské debaty odrazují naše potenciální sympatizanty. Co se týče anarchokomunismu, asi bychom se s jeho příznivci (a s příznivci ultralevého komunismu) neshodli na tom, že stát a vláda musí být odstraňovány bezpodmínečně paralelně s odstraňováním kapitalismu.

ⁱ Zde jsem se zmýlil, nešlo o článek Hakenův, ale Vejřův (viz zdroje: VEJR, L., Zrušení Vojenského újezdu Brdy podporuji.